



## **Diversi Tractatvs**

**Coloniae Agrippinae, 1629**

Dispytatio XIX. Versabitur in explicando, quas operationes dæmones  
exerceant obsidentes corpora arreptiorum: & quæ tribuenda sunt  
dæmonibus, quæ vero arreptitiis ipsis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

bene, imitari operationes hominum quascunque & sic conantur persuadere se esse animas defunctorum, qui eas operationes exercebant. *Ad tertium similiter respondetur*, dæmonia sua peruicacitate, ac discursibus hominum actibus interesse eis ignorantibus, ac nihil tale cogitantibus: unde non mirum secreta defunctorum pandere possint. *Ad quartum respond.* dæmones nō suadere ea quæ ad virtutem spectant, vt nos studiosi efficiamur: oderunt enim vitæ puritatem, & studium virtutis: sed quâdoque, vt nos decipiant multa vtilia proponunt: vt credamus non esse spiritus dæmoniacos, qui talia fantur: postea vero auditoribus persuasus, multa falsa docent, multa mala suadent. Et hac arte legimus dæmonia varios errores disseminasse: & quamplures in flagitiosa opera adigisse.

Percontabitur quispiam, quorsum se esse animas mortuorum mentiuntur? nam præfata possent efficere, etiam si dæmonia esse crederentur? *Respond.* quia homines naturaliter colloquia dæmonum reformidant, & de falsitate suspectos arbitrantur: quia mendaces sunt, & mendacii patres. Secus circa animas hominum se habent; quibus magis fidunt, & libentius conuersantur: maxime si viuis sint sanguine iunctæ, quas ab ærumnis cupiunt releuari: & monita ad hunc finem ordinata grato animo executioni tradunt: quare dæmones hoc agnos-

centes, intrantes viuorum corpora, se esse animas defunctorum mentiuntur.

## DISPUTATIO XIX.

*Versabitur in explicando, quas operationes dæmones exerceant obsidentes corpora arreptitiorum: & quæ tribuenda sunt dæmonibus, quæ vero arreptitiis ipsis.*

**D**E hacre aliquid tetigimus superius in multis locis agentes de malis, quæ hominibus per dæmones insiguntur. Modo vero alia via libet procedere; distinguentes actiones dæmonum in obsessis, in actiones transeuntes, & actiones immanentes: actiones transeuntes sunt vulneratio, virium debilitatio, corruptio organorum sensibilium, & huiusmodi; & hæ operationes citra dubium dæmonibus adscribuntur: arreptitiij verò passiuè duntaxat se habent. At sunt etiam aliæ operationes transeuntes, quas, cui adscribas, dæmonibus, an arreptitijs, fortasse dubitabis; v.g. velox cursus, catenarum fortium disruptio, onerum quibus humanæ vires non sufficiunt portatio, &c. quas cum obsessi proprijs membris, ac instrumentis naturalibus efficiant, videntur hominibus esse attribuendæ; sed quia hæ operationes humanas vires superant, dæmonibus censeo adscribendas: membra vero viuorum passiuè ad eas concurrere. Aliæ verò actiones sunt immanentes, vt intelligere, & velle

& velle, loqui, videre, & similes. Quòd si sermo sit de intellectu, & volitione: certum est dæmones & arreptitios, suas quosque habere operationes: neutri enim ad inuicem possunt esse sibi impedimento in operationibus his exercendis: dæmones habent suas intellectiones, & volitiones, in quibus non cōmunicant obsessi; & è contra obsessi intelligūt, & volūt, in quibus non cōmunicant dæmones. Aliæ verò operationes sensuum, vt videre, imaginari, &c. arreptitijs sunt attribuendæ: quia iste necessariò sunt ab organo vitali corporeo, quo carent dæmonia: de qua relatè tractant Doctores in 2. sent. d. 8.

Difficilius decisum est, loquutiones, ululatus, rugitus, & huiusmodi, à quo sint: à dæmone inhabitante, an ab homine arrepto? Et videtur nequaquã huiuscemodi actiones posse esse à dæmone; quia voces necessariò debent fieri ab animali, & à principio vitali, & medijs instrumentis vitalibus, putà larynge, ac pulmone, & huiusmodi, vt planè colligitur ex Arist. 2. de anim. c. 8. dicente: *Vocem esse sonum ab ore animalis prolatum cum imaginatione aliquid significandi.* Sed nil istorum habent dæmonia, vt potè quæ spiritus sunt, omnis corporis, & instrumentorum corporeorum expertia: ergo nullas possunt edere voces.

In oppositū videtur facer textus Evangelicus affirmans, dæmonia loqui, ac voces pròferre. *Matth. 8. dæmones rogauerunt Christum, vt eos*

mitteret in gregem porcorum. Idem habetur Marc. 5. & Luc. 8. & 4. dicitur exire dæmonia ab obsessis claustrantia: ergo multas voces dæmones per ora obsessorum formant, ac emittunt.

Pro declaratione huius animaduerte, dæmonibus materiam corporealem obedire ad localem motum: loquutiones itidè esse motus quosdam locales: quare si hoc tantum attendas, facile erit dæmonibus loqui, ac voces emittere: at verò; quia loquutiones perficiuntur quibusdam instrumentis animatis, putà ore, dentibus, lingua larynge, ac pulmone, quibus dæmones carent, non ita facile est illis verba efformare, nisi aliundè à corporibus huiusmodi instrumenta mendicent.

Abul.

Quare vt doctè animaduertit Abul. sup. c. 8. *Mat. 9. 114.* tripliciter dæmones vtuntur corporibus ad loquendum. *Primo modo* assumendo corpora: quæ omninò carèt organis loquutionis. v. g. si assumat corpora aërea, aut ignea, in quibus efformant vultus, nares, os, linguam, vt per hæc corpora voces sonent: & tunc quidè cum illa organa sic efformata non sint apta ad loquendum, non formantur voces propriè loquendo, sed quidam sonitus similes humanis vocibus, nō planè articulati; & declinātes in stridorē, vt adnotarunt qui eas effictas voces se afferūt audiuisse. *Secundo modo* dæmones loquuntur, vt è do instrumentis animatis brutorum, quæ habent plurima loquutionis, &

R 3 vocum

vocum formandarum organa: sed non ita apta ad de articulandas voces sicut necesse est ad loquutiones, & verba formanda. His vsus est dæmon, quādo vt persuaderet Euz alloquutus est eam per serpētem: & similiter fecit bonus Angelus, quando per asinam loquutus est Pseudoprophetæ Balaam, Num. 22. Quas loquutiones existimo attenda sola vi dæmonis aut Angeli: non esse ita perfectè formatas, ac si ab homine proferrentur: quia instrumenta loquutionis in animalibus irrationalibus non sunt apta ad loquutiones, & voces perfectè formandas, licet in eisdem sit maior, aut minor aptitudo. Bruta etenim cum habeāt os magnum & linguam longam, aer è pulmone attractus, hac illac ex ore distillat nō percussus: & sic nō potest perfectè formari vox. At verò aues quædam sunt vt picæ, & psittaci, quæ habent organa aptiora ad loquendum, putā os non magnum, linguam planam similem humanæ: & idè aptius imitantur sermones humanos. Tertio modo dæmones possunt loqui, & habent animata instrumēta ad loquendum apta. Huiusmodi corpora sunt homines, qui habent os, linguam, ac reliqua instrumenta loquutionis aptissima: quæ aptitudo consistit non solum in figura & situ organorum, ex cuius defectu homines edentuli non formant perfectè voces, sicut neque habentes linguam grossiorē, aut subtiliorem, quam par est: verum etiam potissimè consistit in quadam

temperie, ac teneritudine nerviua cōplexioni hominum: quo fit vt dæmones, quamvis perfectas voces, ac benè articulas emittant per ora obsessorum: tamen obseruatum est, per corpora humana iam pridem emortua non posse loqui: quia anima absente, tota illa organorum temperies dissipata est, & per corpora humana recenter examinata loquuntur quidem: sed lingua, ac pulmone sanguine humectatis, & quibusdam lorionibus: nimirum vt aliquialiter ad debitam temperiem præfata organa reducantur: qua carere verosimile est rusticum illum dæmoniacū, per quem Latine loquebatur dæmon, sed rudi pronūciatione. Vnde & subdidit; *Non possum domare linguam hoies rustici* Ita sanctus Vincentius in quodam sermone.

His præmissis dico ad dubitationem. Multa, quæ loquuntur dæmoniaci ab ipsis dæmoniacis sunt, dæmonibus nil operantibus: quæ plurima verò, quæ dæmones, per obsessorum ora loquuntur. *Prima pars* satis constat, sæpè enim obsessi à dæmonibus sinuntur suas operationes exercere, vt experientia demonstrat. *Secunda pars* itidem manifesta est, quādo loquuntur, & verba faciunt; ad quæ vires humanæ nequeunt pertingere. Quare rectè Abulen *sup. c. 8. Mat. 5. q. 114.* quinque potissimum signa enumerat ad dignoscendum, vtrum loquutiones, & verba à dæmoniacis prolata, sint dæmonis. *Primum*, si loquantur dæmoniaci, quæ aliàs nescie-

nescierunt, aut non didicerunt: v. g. si loquantur lingua Hebraica dæmoniacci rustici. Secundum est, si voce consueta loquantur; sed de rebus altissimis, quæ captum dæmoniacorum certum est excedere. Tertium est, si postquam cessant vexari, & sibi restituuntur, nesciant respondere de his, de quibus loquuti sunt. Quartum, si de rebus secretis, quæ mortuis abscondita sunt, loquantur. Quintum, si in ipsorum potestate non est, ut ta- ceant, vel loquantur etiam flagellis vexati. Similiter dæmoniacorū sunt rugitus, v. lullatus, mugitus, atque inconditi, & ingentes clamores; quos dæmoniacci emittere solent. Aliæ verò voces sunt dæmoniorum, vbi nil mirabile est, quod vires dæmoniacorum exuperet. Quas scire, vtrum à dæmone sint, an ab obsessis, difficile, aut impossibile est hominibus adstantibus. Ex his respondetur ad argumentum quo conabamur probare dæmones nequaquam loqui posse per arreptitios. In quo tãgitur dubitatio non contemnenda: An illa efformatio vocum, vera loquutio, & voces formatæ veræ voces dicendæ sint? de qua re operosua dicendū reor inferius; disputans, an dæmones per corpora possint exercere vitales operationes. Modò verò sat est nobis in præsentia dicere, dæmones posse loqui per arreptitios, siue voces, aut locutiones sint operata, siue non. Fere pendens ex præcedenti est:

DISPUTATIO XX.

An omnes operationes obsessorum, quæ aliæ ex obiecto peccata essent, imputentur obsessis ad culpam: v. g. blasphemia, conuicia, detractiones, calumnia, secretorum reuelatio, occisiones, mutilationes, & similia?

Videtur vera pars affirmatiua; quia istos actus obsessi peragunt, & interdum scientes, & videntes se malum facere: ergo, ipsis imputantur ad culpam.

In oppositum est. Nã ut diximus in disputatione præcedenti, operationes huiuscemodi sæpè dæmonibus sunt adscribendæ, non dæmoniaccis: ergo dæmonibus non dæmoniaccis ad culpam imputabimur. Pro decisione præmittendum est, operationes, quæ ab obsessis videtur peragi, quædam solis dæmonibus tribuuntur: quædam solis dæmoniaccis, vt docuimus præcedenti dubitatione: quædam vtrisque: vt quando turbatur à dæmone phantasia, aut imaginatiua dæmoniacorum, & apprehendit aliquod malum, vt verè bonum, ac opere illud prosequuntur: vt si opera dæmonis proponatur mulier aliena, vt propria, & vir ei cõmiscatur: aut si proponat viro vxorem vt serpentem, & ita cedat, aut occidat. In hac operatione est aliquid, quod tribuatur dæmonio; videlicet peruersitas iudicij ex læsione imaginatiuæ, aut phantasiæ; & est aliquid quod tribuatur dæmoniaco, puta concubitus cum aliena, aut occisio propriæ vxoris.

His